

Recesiunea si bursa

In mod cert cea mai des intalnita notiune in stirile si analizele bursiere din 2008 a fost cea legata de recesiune. Un cuvânt care este deja sinonim cu scaderea bursei concentrând toate energiile negative care au determinat scaderile de amploare de pe toate pietele bursiere importante. Chiar daca multe economii de pe mapamond continua sa inregistreze crestere economica, sansele mai mari ca niciodata in ultimii ani ca economia americana sa intre in recesiune determina un pesimism generalizat.

De multe ori investitorii preiau termenii economici dând dovada de un grad ridicat de superficialitate, acționând deseori la impulsul unor stiri de moment fara sa aprofundeze intelesul lor economic. Termenul de recesiune este succint explicat ca reprezentând doua trimestre consecutive de scadere economica. Este o explicatie simpla care nu incearca sa treaca spre esenta fenomenului. Pare o legatura simpla si indestructibila: scadere economica egal activitate redusa a emitentilor, deci implicit o situatie economica-financiara mai proasta cu rezultat in scaderea cotațiilor bursiere. Este acum deja arhicunoscut binomul negativ de pe piata americana: investitii proaste in sectorul imobiliar – pierderi imense in sectorul financiar.

Ceea ce se intelege mai puțin este ca scaderea economiei și a burselor nu este adusa in sine de recesiune, aceasta fiind mai degraba un simptom al unor dezechilibre economice majore. Economia, ca orice proces natural, este formata din cicluri care contureaza o evolutie crescatoare. Cresterea nu este niciodata lina, ea fiind compusa din suisuri si coborasuri. Rolul primordial al economiei este de a reusi din resursele limitate de care dispune sa satisfaca cerintele practic nelimitate ale indivizilor si ale societatii. Evident ca reusita acestui proces tine de doi vectori importanti : cum sunt folosite resursele in economie si cum evolueaza cantitativ si calitativ cerintele economice.

Resursele economice sunt introduse in circuitul economic in mare masura prin intermediul sistemului financiar, din care evident face parte și piata bursiera. Acesta ar trebui sa sesizeze activitatile economice profitabile și sa le finanteze, iar pe cele neproductive sa le sanctioneze prin nepermiterea dezvoltării lor. Resursele astfel investite vor crea plusvaloare și vor traversa un proces de multiplicare. Cu timpul sistemul financiar si-a depasit “conditia” creând mecanisme care multiplicau resursele economice direct, fara a le mai trece prin circuitul economic real. Piata produselor derivate și al altor instrumente financiare de acest gen este o buna exemplificare in acest sens. Increderea in sistemul financiar insasi era și este o creatoare de plusvaloare deosebita prin substituirea resurselor financiare cu increderea agentilor economici in sistemul financiar (fapt care a permis dezvoltarea fara precedent a tranzactiilor in marja). In aceste conditii derapajele sistemului financiar in alocarea economica a resurselor pe care le administreaza are efecte și mai puternice decat in trecut.

Pe de alta parte folosirea nerationala a resurselor tinde sa distorsioneze pe termen scurt valoarea activelor. Prin finantarea unor activitati economice nesustenabile se ajunge la dezechilibre ale cererii care se traduc deseori in cresteri de pret ale activelor complet nejustificate economic. Pe baza acestor cresteri indivizii isi proiecteaza actiuni economice necorelate cu situatia reala a economiei.

Se ajunge astfel la un dublu dezechilibru, iar supapa de reglare a economiei se numeste recesiune. Activitatiile economice tind sa beneficieze de resurse tot mai puțin fiind fortate sa se restructureze. In urma acestui proces sectoarele neviabile din economie dispar permitand reluarea unui nou ciclu economic de crestere in timp ce asteptările indivizilor sufera corectii dureroase dar sanatoase din punct de vedere economic.

Intr-un astfel de scenariu este evident ca piata investitiilor are prima si cel mai mult de suferit. Resursele financiare devin limitate si tot mai scumpe determinand ajustari semnificative ale pretului activelor. Aceasta este partea goala a paharului pentru piata bursiera. Partea plina tine de caracteristicile acestei pietei in care transparenta crescuta a activelor tranzactionate permit gasirea unor oportunitati unice. Scaderile de preturi ale activelor afecteaza global piata intr-un scenariu de recesiune astfel incat active valoroase si care vor produce mult in viitor ajung la preturi uneori ridicole pe baza panicii si a lipsei de rationalitate ce insoteste piata. Nu exista un exemplu mai bun decat criza economica ce a insotit Romania in perioada 1998-1999 in urma careia pretul actiunilor si al activelor imobiliare coborase la valori total inexplicabile.

Chiar daca nu stim in acest moment daca scenariul recesiunii pietei americane, care ar afecta global intreaga economie, este unul sustenabil putem vedea ca deja avem ajustari ale pretului actiunilor listate care inglobeaza in mare masura un astfel de deznodamant. Tocmai de acea sansa de regasi adevarate oportunitati investitionale pe piata bursiera romaneasca a crescut si ea considerabil.

Alin BRENDEA

Dir. Operatiuni Prime Transaction

29 februarie 2008